

Gmina Szydłów

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SZYDŁÓW

dla projektu

**„Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007 - 2013**

Szydłów, marzec 2009

1. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja.

1.1. Położenie i przynależność administracyjna miejscowości.

Miejscowość Szydłów leży w województwie świętokrzyskim, ok. 40 km na południowy - wschód od stolicy regionu - Kielc. Stanowi część powiatu staszowskiego (jako jedna z ośmiu gmin). Gmina Szydłów sąsiaduje od wschodu z gminą Staszów, od zachodu z gminą Gnojno (powiat buski), od południa z gminą Tuczępy (powiat buski), od północy z gminami Pierzchnica i Raków (powiat kielecki).

W Szydłowie krzyżują się dwie drogi wojewódzkie: nr 765 relacji Jędrzejów - Osiek i nr 756 relacji Stopnica - Starachowice. Najbliższym ośrodkiem miejskim jest Staszów, znajdujący się 14 km na wschód od Szydłowa. Obszar gminy położony jest w obrębie dwóch jednostek geomorfologicznych: Pogórza Szydłowskiego (część północna) i Niecki Połanieckiej (część południowa). Pogórze Szydłowskie jest formą przejściową pomiędzy Górami Świętokrzyskimi a Niecką Połaniecką, co obserwuje się w rzeźbie terenu gminy: falistej na północy, przechodzącej w niskofalistą w środkowej jej części i kończącej się płaską równiną na południu.

Cały obszar leży w obrębie zlewni dwóch rzek: Wschodniej i Czarnej Staszowskiej, przy czym Wschodnia jest dopływem Czarnej.

1.2. Powierzchnia

Gmina ma charakter wiejski, a jej obszar wynosi 10 753 ha, czyli ok. 108 km². Liczba mieszkańców gminy: 5009 (stan na 31.12.2008 r. – dane GUS). Gęstość zaludnienia: 46 os/km².

1.3. Liczba ludności

Liczba mieszkańców samego Szydłowa to 1097 osób (stan na 31.12.2008 r. - dane pochodzą z oficjalnej strony internetowej gminy).

1.4. Historia miejscowości

Pierwsza pisemna wzmianka o Szydłowie pochodzi z 1191 r. - miejscowość figuruje jako własność książąt krakowskich. W dokumencie z 1191 r. czytamy, iż mieszkańcy Szydłowa zobowiązani są do dziesięciny na rzecz kolegiaty sandomierskiej. Jan Długosz wzmiankuje o Szydłowie w kontekście najazdu Tatarów: w 1241 r. wojska małopolskie stoczyły bitwę z Tatarami "we wsi Chmielnik pod miasteczkiem Szydłów". Świadczy to o tym, iż już na początku XIII w. Szydłów uważany był za osadę miejską. 1 lipca 1329 r. Władysław Łokietek nadaje dla Szydłowa przywilej lokacyjny oraz prawo średzkie. Od tego momentu rozpoczyna się dynamiczny rozwój miasta. W połowie XIV wieku król Kazimierz Wielki otacza miasto murami obronnymi, rezydencję królewską przekształca w warowny zamek i wznosi okazały kościół. Tym samym miasto staje się jedną z warowni strzegących Małopolski. Dostać się można do miasta jedną z trzech

pobudowanych bram: Krakowską, Opatowską i Wodną. Gospodarczemu ożywieniu miasta sprzyjała częsta obecność dworu królewskiego oraz fakt, iż stał się on siedzibą starostwa niegrodowego.

Prawdopodobnie na początku XV wieku powstają pierwsze cechy rzemieślników wytwarzających wszelkiego rodzaju dobra na potrzeby rynku lokalnego. Dzięki korzystnemu położeniu miasta rozwijają się bardziej -rozległe stosunki handlowe. Przez Szydłów odbywa się tranzyt m.in. wina, chmielu i stad była co jest znacznym źródłem dochodów dla miasta. Kupcy i sukiennicy szydlówscy jeździli ze swymi wyrobami do Sandomierza. Stało się to źródłem zatargu pomiędzy nimi a mieszkańcami grodu nad Wisłą. Spór dotyczył zajmowania placu targowego. W 1488 r. król Kazimierz Jagiellończyk rozstrzygnął sprawę na korzyść kupców szydlowskich, którzy obowiązani byli płacić tylko za zajmowanie miejsca na rynku, nie zaś uiszczać opłatę za plac położony poza miastem, na którym handlowali.

W 1523 r. Zygmunt Stary potwierdził w Szydłowie istnienie zbiorowego cechu kowali, ślusarzy, kotlarzy, mieczników, wędzidlarzy, siodlarzy, czapników, stelmachów, bednarzy. W mieście istniały również cechy piekarzy, szewców, prasołów, krawców, garncarzy. Miasto słynie przede wszystkim z produkcji sukna. W połowie XVI w. cech krawiecki postawił "sukiennice". W 1528 r. dzięki przywilejowi Zygmunta I mieszczenie własnym sumptem budują wodociąg zaopatrujący w wodę ludność miejscową. Woda podnoszona jest z doliny rzeki Ciekącej do poziomu miasta za pomocą tzw. "rurmusu" lub "rurhausu" - budynku wyposażonego w czerpakowe koło wodne. Budynek ten wyposażony był w dodatkowy zbiornik do magazynowania rezerw wodnych. Otwartym kanałem lub podziemną rurą doprowadzano wodę do głównego zbiornika w obrębie miasta, skąd woda kierowana była do punktów odbiorczych. Dzięki istnieniu wodociągu powstały łaźnie miejskie za korzystanie z których pobierano tzw. "łaziebne". W drugiej połowie XVI wieku Szydłów liczył 710 mieszkańców zamieszkujących w 180 przeważnie drewnianych budynkach. Zaznacza się w tym okresie intensyfikacja osadnictwa żydowskiego. We wspomnianym okresie było w mieście 14 Żydów - gospodarzy. W latach 1534-1564 budują oni w mieście murowaną bożnicę. Od 1588 r. na mocy królewskiego przywileju wolno im było na równi z kupcami chrześcijańskimi nabywać towary oraz żywność. W 1565 roku wybuchł w mieście pożar, który zniszczył wiele budynków, zamek i obwarowania. Kolejna pożoga strawiła miasto w 1630 r., kiedy to oddziały najemnego, nieopłaconego wojska splądrowały i podpaliły zabudowania. Ledwo odbudowane miasto doświadczyło klęski potopu szwedzkiego w 1655 r. Wojska szwedzkie i węgierskie zniszczyły większość budynków, zamek, część obwarowań miejskich. Przystała istnieć łaźnia i wodociągi. Z ok. 1300 mieszkańców przy życiu pozostało 350, w tym 100 Żydów. Stan zabudowy zmniejszył się do 34 domów. Po najeździe szwedzkim miasto już nie zdołało się dźwignąć do poziomu świetności z XIV, XV i XVI stulecia. Wręcz przeciwnie: kolejne klęski regularnie nawiedzały miasto. Podczas wojny północnej zaraza zdziesiątkowała ludność miasteczka. Kolejnych zniszczeń doznał zamek - splądrowany przez jeden z oddziałów wojskowych.

W drugiej połowie XVIII w. starosta szydłowski Maciej Sołtyk zagarnął bezprawnie ziemię mieszczan szydłowskich i usiłował zlikwidować samorząd miejski. W wyniku tego w 1777 r. doszło do zatargów pomiędzy nim a mieszkańcami. Około 300 mieszczan i chłopów z okolicznych wiosek wyruszyło zbrojnie przeciw staroście. Spór ciągnął się długo i zakończył niepomyślnie dla mieszczan. Król Stanisław August skarcił ich ostro i nakazał pełne posłuszeństwo. Pomimo utraty znaczenia, w 1793 roku miasto zostało siedzibą sądu ziemskiego. Po III rozbiorze Polski Szydłów wszedł w skład zaboru austriackiego. W 1809 r. miasto znalazło się w granicach Księstwa Warszawskiego i stało się siedzibą powiatu. W 1822 r. wystawiono na licytację mury miejskie, które ocalały dzięki temu, iż nie znalazły nabywcy. W tym okresie miasto liczyło ponad 1600 mieszkańców z czego 450 stanowili Żydzi. Podstawowym źródłem utrzymania było rolnictwo, część mieszkańców parała się rzemiosłem. W 1850 r. Szydłów przestał być siedzibą powiatu, a rejon szydłowski włączono do powiatu stopnickiego. Okres upadku przypieczętowała utrata praw miejskich w roku 1869. Pierwsza wojna światowa nie przyniosła większych zniszczeń w Szydłowie. W 1929 r. miasteczko liczy 2246 mieszkańców, z czego 30% to ludność wyznania mojżeszowego. Ostatnią tragiczną kartą w dziejach Szydłowa był okres II wojny światowej. W październiku 1942 r. hitlerowcy wysiedlili ludność pochodzenia żydowskiego, a następnie zgładzili w obozach koncentracyjnych. W wyniku działań wojennych w 1944 i 45 roku miasto zostaje bardzo dotkliwie zniszczone. Natychmiast po wojnie, bo już w latach 1945-46 rozpoczyna się okres odbudowy miasta. Zostają odrestaurowane zabytki. Na sytuację ekonomiczną osady pozytywnie wpłynął rozwój przemysłu siarkowego w latach 60-tych XX wieku w pobliskim Grzybowie. Na przełomie lat 70-tych i 80-tych XX w. odbudowano i wzniesiono wiele nowych budynków oraz poczyniono sporo inwestycji komunalnych.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

2.1. Zasoby przyrodnicze (np. parki krajobrazowe, parki narodowe, obszary chronionego krajobrazu)

Pomniki przyrody w miejscowości Szydłów

Nr obiektu: **232**

Nazwa obiektu: **odslonięcie geologiczne**

Data utworzenia: **1987-10-02**

Właściciel: Genowefa Wojśa, Józef Celejowski – Szydłów

Szczegółowa lokalizacja:

Po południowej stronie zabytkowego kościoła Wszystkich Świętych w Szydłowie, pomiędzy strumykiem (bez nazwy), a drogą prowadzącą z Szydłowa do Woli Żyznej, ok. 12 km na zachodnio – północny Zachód od Staszowa.

Opis pomnika:

Wyrobisko o charakterze stokowym, nieczynne. Wymiary wyrobiska: dł. 100 m, szer. 20 m, wys. 10-12 m. W profilu wyrobiska odsłaniają się typowe dla sarmatu (trzeciorzęd – miocen) wapienie organodetrytyczne (kalklityty). Zbudowane są one z litoklastów glonowych i glonowo-mszywiolowych, o spoiwie kalcytowym, drobnosparytowym. W spągu wyrobiska zalegają organodetrytyczne wapienie masywne, ponad którymi występują (o miąższ. ok. 10 m) organodetrytyczne wapienie o wieloskalowym warstwowaniu przekątnym skierowanym ku południowi. Profil ten stanowi najlepsze odsłonięcie wapieni organodetrytycznych sarmatu na S obrzeżeniu Gór Świętokrzyskich.

Warunki ochrony:

Zabronione jest:

- niszczenie skał przez rozbijanie lub rozsadzanie,
- wdrapywanie się i chodzenie po skałach,
- umieszczanie na skałach tablic, napisów i innych znaków,
- rycie na skałach napisów i znaków
- zanieczyszczanie terenu w pobliżu odsłonięcia geologicznego.

2.2. Dziedzictwo kulturowe obiekty zabytkowe, obiekty o wartościach historycznych czy sentymentalnych

Szydłów znajduje się w grupie miejscowości zabytkowych posiadających rangę wojewódzką i krajową, jeśli chodzi o zasobność w dobra kultury. Główną atrakcją byłego miasta, lokowanego przez Władysława Łokietka w 1329 r. jest zachowany do dziś średniowieczny układ urbanistyczny ufortyfikowany za czasów Kazimierza Wielkiego. Ze względu na zachowane elementy architektoniczne i przestrzenne średniowiecznego miasta obronnego, Szydłów często nazywany jest „polskim Carcassone”.

Spis zabytkowych obiektów architektury w miejscowości Szydłów

Układ urbanistyczny, XIV-XVII w., nr rej.: 15 z 13.01.1947 r. oraz nr 534 z 28.10.1971.

1. Zespół kościoła par. p.w. św. Władysława:
 - a) kościół, mur., ok. poł. XIV, restaur. XVI/XVII w., dobud. kaplicy pocz. XVII, cz. zniszczony pożarem 1630, restaur. XVII, XIX i 1930-1931, zniszczony 1944, odbud. z usunięciem dobudówek zach. i pd. 1945-1948, nr rej.: 377 z 14.01.1957,
 - b) dzwonnica, mur., XVII (z wykorzystaniem części baszty miejskiej z XIV w.), uszkodzona 1944, restaur. 1945-1948, nr rej.: 776 z 8.02.1958
 - c) brama, mur., XVIII w., cz. zniszczona 1944, odbud. 1945-1948, nr rej.: 475 z 15.04.1967,
 - d) ogrodzenie, mur., XVII w.,
 - e) ruina wikarówki, mur., XV w., rozbud. XVI w., zabezpieczona w formie trwałej ruiny 1984,

- f) plebania, mur., ok. 1920.
2. Zespół kościoła fil. p.w. Wszystkich Świętych:
- a) kościół, mur., pocz. XIV w., niszczone pożarami 1630 i 1742, gruntownie restaur. 1836, cz. zniszczony pożarem 1944, restaur. 1945-1949 i 1979-1980, nr rej.: 376 z 14.01.1957 oraz nr 483 z 15.04.1967.
- b) ogrodzenie, mur., 1 poł. XIX w.
3. Zespół szpitala św. Ducha, w ruinie od 1783:
- a) kościół, mur., 1650-1653, nr rej.: 498 z 12.04.1967.
- b) szpital, mur., 1640, nr rej.: 775 z 8.02.1958.
- c) mieszkanie księdza, mur., XVIII w. (?).
4. Bóżnica, ob. GCK, mur.-drewn., pocz. XVI w., przebud. pocz. XVII, zniszczona pożarem k. XIX w., babiniec kilkakrotnie przebud.. gruntownie restaur. przed 1984, nr rej.: 499 z 12.04.1957 r. oraz nr 476 z 15.04.1967.
5. Brama cmentarza grzebalnego, mur., pocz. XX w.
6. Zespół zamku królewskiego, mur., wzniesiony przez Kazimierza Wielkiego ok. 1350 r., restaur. po pożarze 1528, zniszczony pożarami 1630, 1655, restaur. 1723:
- a) budynek główny – dawny Pałac Królewski, w części zachodniej znajdowała się Sala Rycerska, w ruinie przed 1789, zamieniony na stajnię i wozownię XIX w., zabezpieczony w formie trwałej ruiny z nadbudową blankowań 1946, arch. Jerzy Żukowski, nr rej.: 500 z 12.04.1957.
- b) tzw. skarbczyk z pozostałościami baszty, 1528 (z wykorzystaniem fragmentu baszty z poł. XIV w.), zrujnowany pocz. XX w., odbud. W 1959 r., nr rej.: 501 z 12.04.1957.
- c) budynek bramny, ob. przedszkole, pocz. XVII w., nr rej.: 851 z 30.06.1959.
- d) mury zamkowe, nr rej.: 485 z 15.04.1967.
7. Zespół obwarowań miejskich:
- a) Brama Krakowska, mur., 2 poł. XIV w., rozbud. pocz. XVI w., cz. rozebrana XIX w., restaur. 1929-1930 i 1946, arch. Jerzy Żukowski, nr rej. 793 z 16.09.1972.
- b) pozostałości Bramy Opatowskiej, mur., XIV/XV w., rozebrana 2 poł. XIX w.,
- c) mury obronne (połączone z murami zamkowymi), mur., poł. XIV w., gruntownie przebud. XV w., restaur. z cz. rekonstrukcją blankowań 1926-1927, 1946, arch. Jerzy Żukowski, nr rej.: 793 z 16.09.1972.

ul. Brzezińska

8. Dom nr 3, mur., XIX w.,
9. Dom nr 10, mur., ok. 1930.

ul. Kazimierza Wielkiego

10. Dom nr 1, mur., ok. poł. XIX w., odbud. 1945.

11. Dom nr 6-7, mur., ok. poł. XIX w.

ul. Kielecka

12. Dom nr 31, mur, ok. 1930.

ul. Krakowska

13. Dom nr 9, drewn., 2 poł. XIX w.

14. Zagroda nr 12:

a) dom, drewn., ok. 1815,

b) obora, mur., 1922.

15. Dom nr 14, drewn., 2 poł. XIX w.

16. Zagroda nr 16, nr rej.: 930 z 3.11.1976.

a) dom, drewn., 1799,

b) obora drewn., 2 poł. XIX w.

ul. Łokietka

17. Dom nr 1, mur., ok. 1900, odbud. ze zniszczeń wojennych 1945.

18. Dom nr 2, mur., ok. 1900, odbud. ze zniszczeń wojennych 1945.

19. Dom nr 3, mur., ok. 1900, odbud. ze zniszczeń wojennych 1945.

20. Dom nr 4, mur., ok. 1900, odbud. ze zniszczeń wojennych 1945.

21. Dom nr 5, mur., ok. XIX w.

Rynek

22. Dom nr 4, mur., 2 poł. XIX w., odbud. ze zniszczeń wojennych 1945.

23. Dom nr 30, mur., 2 poł. XIX w., odbud. ze zniszczeń wojennych 1945.

2.3. Obiekty i tereny (np. skwery, parki, ścieżki rowerowe, rynki)

Ze względu na unikatowy układ urbanistyczny całego miasta z Rynkiem oraz zachowanymi autentycznymi „świadcami” przeszłości: kościołami, synagogą, cmentarzem oraz czterema kilometrami średniowiecznych murów miejskich z bramami i furtami, można mówić o niezwykłości i unikatowości Szydłowa w skali nie tylko regionu, ale kraju.

Rynek, jako centrum zabytkowego miasteczka, pełni istotne funkcje. Znajdują się tu główne punkty handlowe i usługowe, Urząd Gminy. Rynek pełni też funkcję miejsca parkingowego i placu targowego. Jest on miejscem codziennych spotkań mieszkańców.

Powierzchnia płyty Rynku wykazuje znaczne zniszczenia spowodowane wieloletnią eksploatacją przy braku jej odnowy. W efekcie Rynek jest zaniedbany i nie spełnia standardów centrum „zabytkowego miasteczka”. Rewitalizacja Rynku z odbudową murów miejskich pozwoli Szydłowowi odzyskać dawny blask i nada określeniu „polskie Carcassone” właściwe znaczenie.

Rynek stanie się miejscem rekreacji dla turystów, co przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności całej miejscowości, jak również poprawi funkcjonowanie istniejących podmiotów

gospodarczych i stworzy korzystniejsze warunki dla potencjalnych inwestorów. Zwiększy się także, jakość życia mieszkańców i wzrośnie aktywizacja społeczno gospodarcza w całym rejonie oddziaływania miejscowości.

Gmina Szydłów posiada projekt kanalizacji sanitarnej miejscowości i projekty: Renowacji Rynku wraz z kanalizacją deszczową i Odbudowy murów miejskich, na podstawie Programu Rekompozycji Układu Miejskiego Szydłowa.

Przedmiotem projektu jest renowacja Rynku Szydłowa, która będzie polegała na wykonaniu nawierzchni z kostki brukowej granitowej z wyodrębnieniem nawierzchni jezdni, chodników, parkingu i „starego traktu” Rynku wraz z odbudową murów miejskich i wykonaniem kanalizacji deszczowej, sanitarnej i wymiany wodociągu.

Podstawowe dane:

- nawierzchnia z kostki kamiennej – 4710m²

- nawierzchnia dróg – 4788m²

2.4. Infrastruktura społeczna (np. domy kultury, biblioteki, muzea, izby pamięci)

Kultura w miejscowości

Za realizację i organizację kultury w miejscowości Szydłów i całej gminie odpowiedzialne jest Gminne Centrum Kultury w Szydłowie, które, na co dzień zaangażowane jest w życie kulturalne miejscowości. Corocznie na terenie gminy Szydłów odbywa się kilka imprez kulturalno – rozrywkowych. Najważniejszym wydarzeniem jest „Święto Śliwki”, którego inicjatorem był Jan Klamczyński, a organizatorami Urząd Gminy i Towarzystwo przyjaciół Ziemi Szydłowskiej. Od pięciu lat w skład komitetu organizacyjnego wchodzi przedstawiciele Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Szydłowskiej oraz Stowarzyszenie Producentów Owoców i Spółdzielnia Producentów Owoców "DOBRY SAD" w Szydłowie.

Impreza ma na celu promocję owoców z okolicznych sadów. Prezentowanych jest kilkadziesiąt odmian śliwek, które można degustować, a także zakupić po cenach hurtowych. Dużą atrakcją jest pokaz suszenia owoców starodawną metodą ziemną. Imprezie towarzyszy oprawa artystyczna (zespoły muzyczne, taneczne, kabarety itp.). Ponadto można wymienić, organizowane z reguły w ostatnie weekendy czerwca, lipca i sierpnia: „Dni Szydłowa”, „Biesiady na Zamku” i „Turnieje rycerskie o miecz króla Kazimierza Wielkiego”. Imprezy te mają charakter ogólnopolski. Stałymi pozycjami kalendarza wydarzeń są także: „Plener Malarski” – organizowany w sierpniu lub we wrześniu oraz mające ponad ćwierćwiekową tradycję „Biegi Sylwestrowe” będące wydarzeniem o randze międzynarodowej. Przy organizacji w/w imprez pomaga „Fundacja Wspierania Rozwoju Szydłowa”.

Istotne znaczenie w organizacji życia społeczno – kulturalnego na terenie gminy ma również „Szydłowskie Towarzystwo Strzeleckie” skupiające około 20 członków stałych - młodzieży z terenu całej gminy oraz kilkudziesięciu sympatyków z terenu całego kraju.

Towarzystwo dysponuje własną strzelnicą sportową oraz magazynem broni strzeleckiej, organizuje nie tylko strzelania sportowe, ale także marsze szlakami wydarzeń historycznych oraz wyjazdy do miejsc bitew obydwu wojen światowych i powstań narodowych. Sama strzelnica oraz broń strzelecka udostępniana jest innym organizacjom do przeprowadzania zawodów, w tym między innymi: policji, straży pożarnej, straży leśnej, agencjom ochrony, nauczycielom i uczniom szkół wszystkich szczebli. Członkowie Towarzystwa wraz ze swoim komendantem corocznie biorą udział we wszelkiego rodzaju uroczystościach z okazji świąt państwowych, a także w obchodach rocznicowych na terenie gminy, powiatu i województwa. Od stycznia 2004 roku Szydłowskie Towarzystwo Strzeleckie oficjalnie rozpoczęło ścisłą współpracę ze Staszowskim Hufcem ZHP.

Oświata i wychowanie

Na terenie Szydłowa funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Przedszkole,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Kaczorowskiego,
- Gimnazjum im. Wł. St. Reymonta w Szydłowie.

Uczniowie Szkół Podstawowych mają coroczną możliwość uczęszczania na różnego rodzaju zajęcia pozalekcyjne związane z muzyką, językiem polskim, matematyką, SKS - em itp. Gimnazjaliści natomiast biorą udział w zajęciach, w ramach kółek: tanecznego i teatralnego oraz przedmiotowych z matematyki i języka polskiego. Prężnie działa Uczniowski Ludowy Klub Sportowy (ULKS), którego członkowie osiągają bardzo dobre wyniki w czasie zawodów na szczeblu powiatowym i wojewódzkim.

W budynku Synagogi znajduje się świetlica środowiskowa, natomiast w budynku tzw. Skarbczyka mieści się muzeum Regionalne wraz z gminną biblioteką.

Na terenie miejscowości Szydłów działają następujące organizacje społeczne i pozarządowe:

- Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Szydłowskiej – inicjuje, pobudza i koordynuje życie oświatowe, kulturalne i artystyczne na rzecz Szydłowa i Ziemi Szydłowskiej;
- Szydłowskie Towarzystwo Strzeleckie – kultywuje tradycje międzywojennego Polskiego Związku Strzeleckiego, organizuje i uczestniczy w zawodach strzeleckich, słynie z popularyzacji i uczestnictwa w marszach szlakami historycznymi. W święta narodowe i uroczystości patriotyczne Szydłowskie Towarzystwo Strzeleckie występuje w mundurach, a także sprawuje opiekę szkoleniową i wychowawczą nad młodzieżą;
- Fundacja Wspierania i Rozwoju Szydłowa – jej celem jest zapewnienie wszechstronnego rozwoju gospodarczego i kulturalnego gminy Szydłów;
- Gminny Klub Sportowy – jego celem jest propagowanie i rozwój kultury fizycznej;
- Stowarzyszenie Producentów Owoców i Spółdzielnia Producentów Owoców „DOBRY SAD” – ich celem organizowanie, inicjowanie oraz wspieranie wszelkich inicjatyw społecznych i gospodarczych w zakresie zbytu owoców, ich przetworów. Stowarzyszenie reprezentuje

interesy zrzeszonych w nich członków, wdraża nowe rozwiązania produkcyjne i rynkowe metody gospodarowania.

2.5. Infrastruktura techniczna (np. zakłady i obiekty zapewniające dostęp do podstawowych usług dla mieszkańców w zakresie energetyki, dostarczania ciepła, wody, usuwania ścieków i odpadów)

Sieć wodociągowa

- całkowita długość sieci wodociągowej: 77,8 km (gmina) **13,8 km (Szydłów)**
- stopień zwodociągowania gminy: 97% (gmina) **100% (Szydłów)**
- liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci: 1 034 (gmina) **311 (Szydłów)**
- główne ujęcia wody: Szydłów, Korytnica, Osówka, Rudki

Gospodarka odpadami

Na terenie miejscowości Szydłów, wywozem odpadów komunalnych zajmuje się firma REMONDIS Sp. z o. o., z którą to mieszkańcy mają zawarte umowy na odbiór odpadów. Firma ta, zajmuje się także wywozem odpadów gromadzonych w pojemnikach do selektywnej zbiórki odpadów. Inne odpady: z Ośrodka Zdrowia, Stacji Paliw i spółek odbierane są przez podmioty z którymi te jednostki posiadają stosowne umowy.

Ciepłownictwo

Ze względu na specyfikę zabudowy mieszkaniowej – budownictwo jednorodzinne lub zagrodowe, mieszkańcy miejscowości zaopatrują się w energię ciepłą indywidualnie. Budynek użyteczności publicznej oraz zakłady przemysłowe posiadają własne kotłownie.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Zaopatrywanie w energię elektryczną polega na dostawach energii siecią rozdzielczą średniego napięcia ze stacji elektroenergetycznych 110/15 KV GPZ Stopnica, GPZ Chmielnik, GPZ Busko oraz w przyszłości ze stacji 110/15 kV GPZ Szydłów, która powstanie w wyniku przebudowy istniejącej rozdzielni sieciowej 15 kV RS Szydłów.

Sieć kanalizacyjna

- całkowita długość sieci kanalizacyjnej: 2,1 km (**tylko miejscowość Szydłów**)
- liczba gospodarstw podłączonych do sieci: 24.

Jedynie z rejonu Rynku w Szydłowie, w tym z budynków Urzędu Gminy, Ośrodka Zdrowia, poczty, szkoły i zakładów metalowych EMIZET ścieki gospodarcze odprowadzane są do oczyszczalni kanalizacją sanitarną wybudowaną w latach osiemdziesiątych.

W Szydłowie znajduje się niewielka oczyszczalnia ścieków która powstała w 1995 roku. Przerabia 20 m³ ścieków na dobę, a jest przystosowana do przerobu 115 m³ na dobę. Na pozostałym terenie ścieki gromadzone są w większości w przydomowych, bezodpływowych szambach. Zbiorniki opróżnia się

okresowo a ścieki są wywożone przez Zakład Gospodarki Komunalnej na oczyszczalnię w Grabkach Dużych.

Telekomunikacja

Dostęp do sieci telekomunikacyjnej na terenie miejscowości Szydłów zapewniają linie naziemne obsługiwane przez „Telekomunikację Polską” S. A. oraz dwie stacje bazowe telefonii komórkowej, które znajdują się w samym Szydłowie. Dzięki tym stacjom możliwe jest świadczenie usług przez wszystkich operatorów działających na terenie naszego kraju

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości.

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse), *Threats* (zagrożenia). Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji kategorii słabych i silnych stron oraz szans i zagrożeń. Przedmiotem analizy może być przedsiębiorstwo, inwestycja lub dowolna organizacja. Głównym jej celem jest określenie aktualnej i perspektywicznej pozycji przedmiotu analizy oraz prognoza strategii postępowania. Zakres rodzajowy czynników, które mają wpływ na przeprowadzane badanie jest bardzo szeroki. Z jednej strony są to czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, a z drugiej pozytywne i negatywne. Skuteczna ich identyfikacja jest podstawą analizy SWOT.

Tworząc SWOT dla miejscowości Szydłów brano pod uwagę nie tylko wszechstronną analizę poszczególnych sektorów. Uwzględniono również wyniki konsultacji społecznych, które były przeprowadzane w całym procesie tworzenia POM. Analizy dokonano ze szczególnym uwzględnieniem: problemów drogownictwa, infrastruktury, rolnictwa, sytuacji na rynku pracy i warunków życia. Warto zaznaczyć, że analiza SWOT stanowi element oceny ex – ante potencjału obszaru rewitalizowanego.

Analiza silnych i słabych stron obszaru rewitalizowanego

Silne strony	Słabe strony
Obszar gospodarczy: • Bogata historia Szydłowa: zwiększająca potencjał turystyczny miejscowości. • Zlokalizowanie w Szydłowie najważniejszych instytucji użyteczności publicznej. • Duży potencjał w produkcji sadowniczej (śliwa szydłowska). • „EMIZET”, „EKOPLON”, GS „Sch”, – spółki o znaczeniu strategicznym dla rynku pracy w gminie mające siedzibę w Szydłowie.	Obszar gospodarczy: • Brak zintegrowanej oferty turystycznej pozwalającej zatrzymać turystę na dłużej w Szydłowie. • Brak Programu Rozwoju Turystyki i Promocji. • Brak markowych produktów turystycznych, brak pamiątek lokalnych. • Mała ilość obiektów gastronomicznych, brak takich, które oferują potrawy regionalne, nawiązujące do specyfiki, historii obszaru (np. śliwki Szydłowskiej). • Niekorzystne stosunki własnościowe obiektów potencjalnie nadające się do zagospodarowania - nie są własnością samorządową.
Obszar przestrzenny: • Walory zabytkowe i historyczne średniowiecznych budowli oraz ciekawe krajobrazy i ukształtowanie powierzchni - atrakcyjne miejsca wypoczynku. • Stosunkowo niewielka odległość od Kielc – stolicy województwa (50 km).	Obszar przestrzenny: • Zły stan techniczny zabytków. • Mała estetyka Rynku w Szydłowie (brak stylowego określenia, brak terenów zielonych). • Potrzeba remontu nawierzchni Rynku i okalających go ulic oraz konieczność budowy infrastruktury na obszarze rewitalizowanym.
Obszar społeczny: • Dobra współpraca władz gminy z organizacjami pozarządowymi.	Obszar społeczny: • słaby kapitał społeczny • słaba promocja regionu

Analiza szans i zagrożeń

Szanse	Zagrożenia
Obszar przestrzenny: • Odnowienie i polepszenie estetyki i zagospodarowania Rynku i okolicznych ulic. • Środki finansowe z UE na wsparcie projektów rewitalizacyjnych, remont zabytków np. średniowieczne mury, Brama Krakowska, rewitalizacja Rynku.	Obszar przestrzenny: • Brak działań inwestycyjnych ze strony władz gminy i brak zaangażowania mieszkańców.
Obszar gospodarczy: • Budowanie marki SZYDŁÓW. • Świadomość znaczenia „planowania strategicznego” (stąd dokumenty strategiczne w tym Lokalny Program Rewitalizacji, koncepcja Krajobrazowa Rekompozycji Układu Miejskiego Szydłowa, Studium Historyczno – konserwatorskie, Strategia Gminy Szydłów na lata 2003-2015). • Rozwój gospodarczy w oparciu o istniejące walory i stworzenie w Szydłowie atrakcyjnego miejsca wypoczynku z wykorzystaniem istniejących zabytków i turystycznych cech najbliższych terenów. • Wzrost zainteresowania turystów Szydłowem, jego atrakcjami turystycznymi i historią. • Ożywienie Rynku Szydłowa w zakresie rozwoju przedsiębiorczości usługowo-handlowej. • Możliwość uczynienia z Szydłowa jednej z „wizytówek” turystycznych województwa – „Polskiego Carcassonne”	Obszar gospodarczy:
Obszar społeczny: • Większa możliwość uzyskania dofinansowania dla stowarzyszenia dla stowarzyszeń i organizacji społecznych na realizację swoich	Obszar społeczny: • Brak nowych miejsc pracy dla absolwentów szkół różnych szczebli. • Niewystarczające środki na działalność

pomysłów. • Powstanie nowych organizacji społecznych (zwłaszcza osób młodych).	organizacji pozarządowych. • Wyjazd młodych ludzi do miast i innych rejonów kraju, a także za granicę – w poszukiwaniu pracy.

Podsumowanie

Silne i słabe strony	WNIOSEK: występuje przewaga słabych stron nad mocnymi Mocne strony obszaru rewitalizowanego wynikają głównie z posiadanych walorów historycznych oraz przyrodniczych i krajobrazowych, które dają podstawę do rozwoju turystyki na obszarze rewitalizowanym. Słabe strony są efektem niedostatecznego zagospodarowania obszaru rewitalizowanego (zwłaszcza braku harmonii i estetyki Rynku). Szydłów ma jednak ogromne szanse na stanie się „Polskim Carcassonne”, z racji posiadanych unikatowych walorów urbanistyczno – historycznych. W najbliższym czasie planowana jest rewitalizacja zabytkowego Rynku Szydłowa, budowa kanalizacji deszczowej i sanitarnej, budowa parkingu i zespołu boisk sportowych, co pozwoli nadać miejscowości Szydłów właściwy, zabytkowy charakter i przyciągnie rzesze turystów.
Szanse i zagrożenia	WNIOSEK: występuje przewaga szans nad zagrożeniami. Przewaga szans jest dosyć wyraźna, co wskazuje, iż kierunek dotyczący aktywizacji obszaru rewitalizowanego pod względem turystycznym jest słuszny. Szczególnych szans należy upatrywać w środkach dostępnych z funduszy Unii Europejskiej. Na terenie Szydłowa działają organizacje społeczne i pozarządowe, które inicjują, pobudzają i koordynują życie oświatowe, kulturalne i artystyczne, społeczne i gospodarcze na rzecz Szydłowa.
Wnioski	Koniecznym elementem na drodze podnoszenia atrakcyjności turystycznej miejscowości Szydłów jest wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości dla tego obszaru. Jego celem jest poprawa warunków pracy i życia mieszkańców, podniesienie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej, zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych, jak i równie rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowanie dziedzictwa kulturowego. Opracowanie, a następnie wdrożenie takiego planu pozwoli mieszkańcom miejscowości Szydłów pozyskać środki zewnętrzne, dzięki którym nastąpi szybszy rozwój miejscowości i poprawi się sytuacja ekonomiczna zamieszkałej ludności. Plan odnowy miejscowości pozwoli także na uświadomienie mieszkańcom ich roli w tworzeniu pomysłów na własny rozwój i poprawę warunków życia.

4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie co najmniej siedmiu lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

Istnieje wyraźna potrzeba poprawy estetyki, renowacji i zagospodarowania Rynku oraz okolicznych ulic i zabytkowych murów w Szydłowie. Dzięki tym działaniom turyści będą mieć okazję wypoczywać w przyjemnych warunkach, co będzie sprzyjać podniesieniu jakości oferty turystycznej. Szydłów ma szansę, stać się „polskim Carcassonne” – jedną z największych atrakcji turystycznych naszego województwa. Unikatowe w skali kraju zabytki, odpowiednio odrestaurowane i zagospodarowane, będą magnesem przyciągającym wiele osób, do „magicznego miejsca”, jakim ma szansę stać się Szydłów.

W najbliższym czasie planuje się wykonanie następujących inwestycji:

Nazwa planowanego działania	Etap działania /czas realizacji	Nakłady brutto do poniesienia [PLN]
Budowa parkingu przy kościele pw. św. Władysława	do 12- 2009	496.776,33
Budowa Zespołu boisk sportowych	do 08 - 2010	466.921,20
Rewitalizacja zabytkowego Rynku Szydłowa wraz z budową kanalizacji deszczowej i sanitarnej: - Kanalizacja deszczowa rynku - Kanalizacja sanitarna rynku - Wymiana sieci wodociągowej rynku - Przebudowa dróg obrzeżnych rynku (ul. Kazimierza Wielkiego, Łokietka i Targowej) - Przebudowa rynku miejskiego - Przebudowa placu przed synagogą - Odbudowa i rekonstrukcja muru miejskiego -Odbudowa i rekonstrukcja Bramy Krakowskiej -Zagospodarowanie i ukształtowanie otoczenia murów - Ścieżki, oświetlenie, punkty widokowe, komunikacja wizualna	IV kwartał 2009 do II kwartał 2011	10.733.455,97
Odnowienie polichromii w Kościele pw. Wszystkich Świętych i zagospodarowanie terenu wokół kościoła	2009 – 2010	400 000,00
Renowacja witraży oraz kaplicy literackiej w	2009 – 2010	500 000,00

Kościół pw. Św. Władysława		
Budowa kanalizacji sanitarnej Szydłowa	II kwartał 2011 do IV kwartał 2011	6 000 000,00
Odbudowa „Wikarówki”	2010 - 2013	50 000,00
Zabezpieczenie bramy opatowskiej jako trwałej ruiny	2010 - 2013	50 000,00
Kompleksowy remont wraz z przebudową budynku dawnego „Ratusza”	2012 – 2015	3 000 000,00

Sołtys miejscowości Szydłów

Członek Rady Sołectkiej